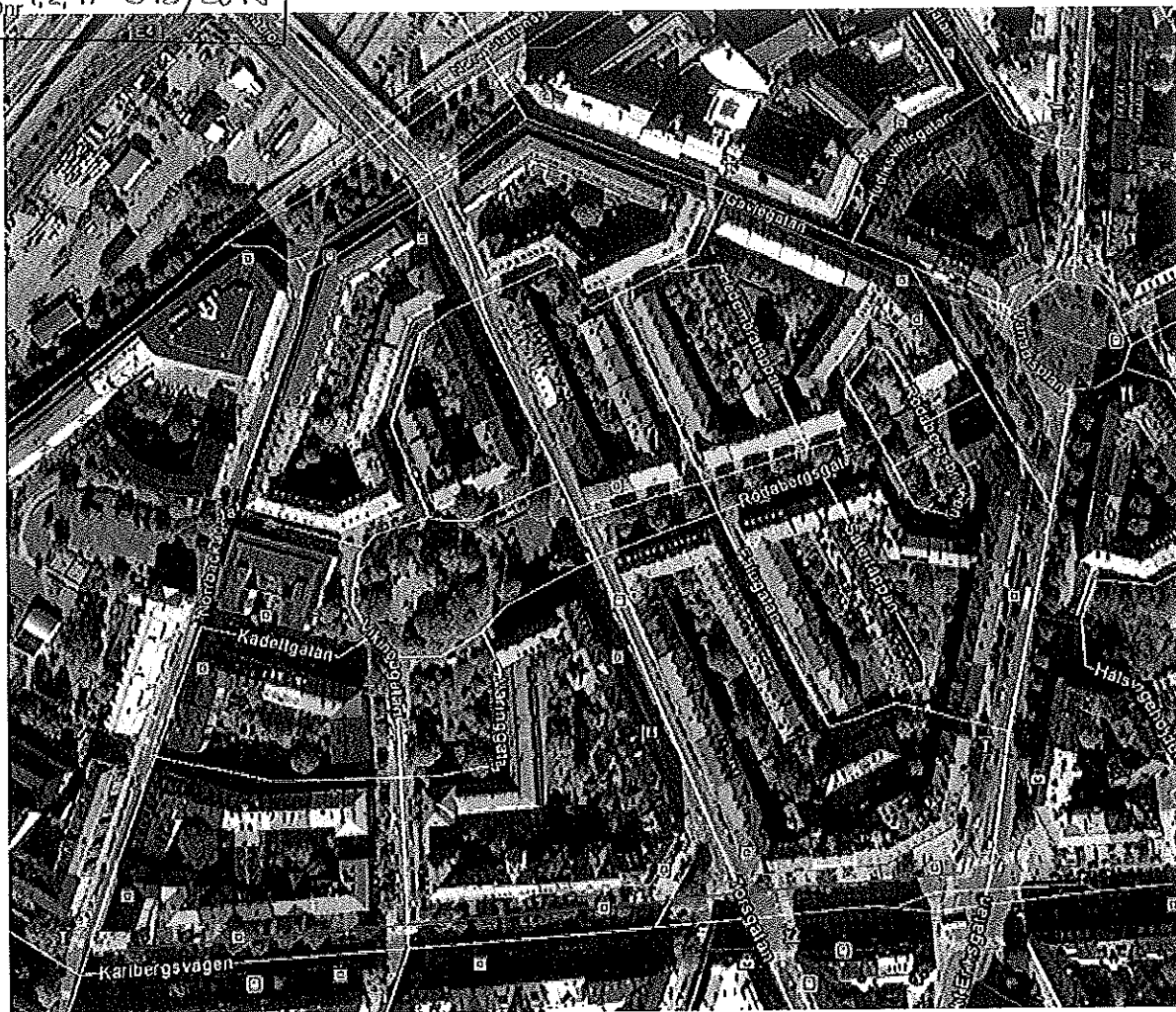

2015-05-19

Medborgarförslag odlingslotter 2015-03-05

Dnr 1,2,4. - 293/2015

Flygfoto Røda Bergen. Riktning nordsydlig.

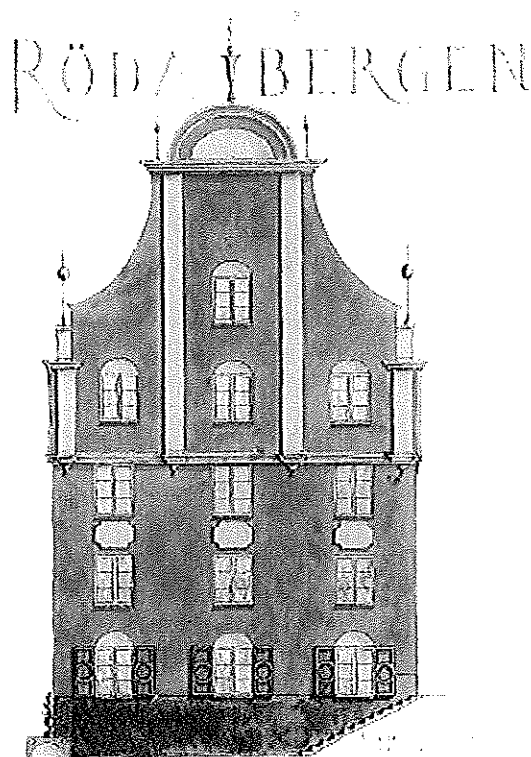
Røda Bergen är något så unikt som en trädgårdstad i innerstaden anlagd och byggd 1924-29. Här finns parker och trädkantade gaturum och många bostäder. Husens andel av marken är förhållandevis hög och det gjordes möjligt genom en smart planering av fördelningen enskild park och gemensam. Därför upplevs Røda Bergen som grönt och generöst där storgårdskvarteren är öppna parkmiljöer.

Hälsaspekter stod i fokus inte minst då tuberkulosen härjade och barns och vuxnas och gamlas utevistelse var viktigt för hälsan. Det anlades därför parkrum med lekplatser för barn och många parkbänkar. I anslutning till parkerna finns enskilda trädgårdar med trädgårdsmöbler och de boende vistas ute och även äter middag under den varma årstiden. Idag skulle det kunna vara möjligt att utveckla miljön med lokala närodlingar på tex Rødabergsbrinken där förskolan Vårsol och äldreboendet Blomsterfonden och boende i närmiljön skulle kunna engageras i att hålla i detta. Detta skulle ligga väl i linje med 1920-talets Anna Lindhagens och Ester Claessons idéer om utrummens uppgifter och möjligheter. Ester Claesson har formgivit trädgårdar på Røda Bergen bla i Kv Humleboet. Dessa odlingar kan gärna kombineras med en boulevard. En homage till den urbana trädgårdstaden och till Anna och Ester;

Förslag: Att Staddelsnämnden för Norrmalm utreder möjligheten att skapa dessa odlingslotter och strävar efter att anlägga dem.

. Boende på Rødabergsbrinken och Falugatan

Alla boende sedan lång tid på Röda Bergen

Miljöprogram för ett riksintressant område Stockholms stadsbyggnadskontor 1989

Anna Lindhagen (1870-1941) var en av sin tids stockholmsprofiler. Hon engagerade sig i en mängd olika frågor som kvinnlig rösträtt, reglering av arbetstid och barns rättigheter – hon hade bland annat till yrke att inspektera hur fosterbarn hade det i staden.

Mest känd idag är hon kanske för sitt engagemang i koloniträdgårdarna i Stockholm. Hon hade rest till Tyskland och England och sett hur det fungerade där i början av 1900-talet. Speciellt på 1910-talet, under första världskrigets stora matbrist, var kolonilotternas skörd värdefulla tillskott i hushållet. Men enligt det stränga reglemente som rådde inom Föreningen för koloniträdgårdar i Stockholm stipulerades att man inte bara fick odla matväxter, vilket väckte ont blod hos en del lottinnehavare.

1911 valdes Lindhagen in i Stockholms stadsfullmäktige för Socialdemokraterna. Anna Lindhagen arbetade även för att bevara historiska byggnader och verkade "för förhindrande av Stockholms förfulande".

I *Idyller och utsikter* guidar hon oss till sina favoritplatser i Stockholm.

1929 grundade hon föreningen Stigberget och än idag finns Stigbergets Borgarrum på Fjällgatan 34 kvar som ett minne av hennes historievårdande insatser.

Ester Claesson (1884–1931) var en av Sveriges första kvinnliga trädgårdsarkitekter. Efter utbildning i Danmark reste hon först till Wien och sedan till konstnärskollektivet Mathildenhöhe i Darmstadt där hon blev elev och sedan medarbetare till den österrikiske arkitekten Joseph Maria Olbrich. Detta blev inledningen till en lång framgångsrik karriär. Hon var den enda kvinnan på Olbrichs kontor, men som hans mest betrodda medarbetare fick hon utföra många prestigefyllda projekt. Hon blev tidigt uppmärksam i facktidsskrifter som tyska *Deutsche Kunst und Dekoration* och brittiska *The Studio*.

Åter i Sverige 1913 öppnade Ester Claesson egen verksamhet. I sina trädgårdsanläggningar förde hon med sig mycket av Olbrichs idéer men var också mycket påverkad av engelska Arts and Crafts-rörelsen. Typiskt för hennes arbeten är inslag av arkitektoniska element. Efter engelska och tyska förebilder skulle en trädgård utformas med en rad av olika rum. Hon blev en trädgårdsarkitekt på modet och samarbetade med tidens berömda arkitekter som Carl Westman, Isak Gustaf Clason och Ivar Tengbom men medverkade också i utvecklingen av privata trädgårdar, skrev artiklar och höll föreläsningar. Till de anläggningar som fortfarande finns att beundra hör den storslagna trädgården till Villa Brevik på Lidingö, som ritades 1918. En annan är Karlfeldtsgårdens trädgård i Dalarna. Ester Claessons idéer att "låta naturen råda" stämde väl med Karlfeldts önskemål. Blomstersängar i raka linjer var viktiga men skulle kontrasteras mot vilda ängar i mjuka former. När den nya herrgårdsbyggnaden på Adelsnäs i Östergötland uppfördes 1916–1920 efter ritningar av Isak Gustaf Clason deltog Ester Claesson i utformandet av parken, som gick helt i Arts and Crafts anda.

Albert Lindhagens generalplan låg bakom Röda Bergens stadsplan 1907.

Albert Lindhagen, 1823-1887 i Stockholm, var en svensk stadsplanerare, jurist, riksdagsledamot och kommunalman. Han var bror till Georg Lindhagen och far till bl.a. Anna Lindhagen. Lindhagen blev från 1864 och till sin död den ledande i att förvandla småstaden Stockholm till en storstad då han utformade den så kallade Lindhagenplanen.

Se även: Röda Bergen - Miljöprogram för ett Riksintressant område 1989 / Sbk - författare Ylva Larsson mfl